

Nedan följer ett antal frågor. Till varje fråga finns fyra svarsalternativ. Det svar som passar bäst till frågan, utifrån kursens innehåll och mål, anses vara rätt och de övriga tre felaktiga. Varje rätt svar ger 1 poäng, obesvarad fråga 0 poäng och felaktigt svar minus 0,25 poäng.

Markera dina svar i svarsformuläret på sista sidan. Du behöver bara lämna in svarsformuläret

Tillåtna hjälpmedel: Penna, sudd och kursbok (Elinder, Mikael. "Den ekonomiska människan", Studentlitteratur). Anteckningar och markeringar i kursboken, inklusive post-it-lappar är okej. Lösblad eller annan litteratur är dock inte tillåten. Enkel miniräknare (utan graffunktion eller programmering) är tillåten.

För betyget godkänt krävs 18 poäng och för väl godkänt 24 poäng.

Om du är godkänd på **seminarium 1** om alkoholpolitik ska du inte svara på fråga 1 till 3, utan kan direkt tillgodoräkna dig dessa 3 poäng.

Om du är godkänd på **seminarium 2** om pensioner ska du inte svara på fråga 4 till 6, utan kan direkt tillgodoräkna dig dessa 3 poäng.

Om du är godkänd på **båda** seminarierna ska du alltså bara svara på fråga 7 till 30.

1. Vilka av nedanstående mål med att begränsa alkoholkonsumtion har diskuterats i kurslitteraturen?
 - a) Begränsa negativa effekter på hälsan hos den som dricker.
 - b) Begränsa negativa effekter på produktiviteten hos den som dricker.
 - c) Begränsa brottslighet som följer av alkoholkonsumtion.
 - d) Samtliga ovan.

2. Enligt Johansson, Pekkarinen och Verho (2013) så ledde alkoholskattesänkningen i Finland till följande konsekvenser på sjukfrånvaro och alkoholförsäljning i Sverige (nära finska gränsen).
 - a) Sjukfrånvaron och försäljningen ökade.
 - b) Sjukfrånvaron och försäljningen minskade.
 - c) Sjukfrånvaron ökade och försäljningen minskade.
 - d) Sjukfrånvaron minskade och försäljningen ökade.

3. Kim och Robin har identiska nyttofunktioner, men Kim har högre inkomst än Robin. Vilket av följande påståenden stämmer bäst? Utgå ifrån standardmodellen.
- a) Kim kommer konsumera mer alkohol än Robin om alkohol är en normal vara.
 - b) Kim kommer konsumera mer alkohol än Robin om alkohol är en inferior vara.
 - c) Kim och Robin kommer konsumera lika mycket alkohol.
 - d) Det går inte att, utifrån uppgifterna ovan, säga om Kim eller Robin kommer att konsumera mest alkohol.
4. Vilken av nedanstående personer kommer att få högst inkomstpension? Samtliga arbetar under 40 års tid. (Anta att värdet av 7,5 prisbasbelopp är detsamma som under 2015 för hela perioden.)
- a) Kim har under de första 20 åren en inkomst på 20 000 i månaden och under de sista 20 åren en inkomst på 80 000 i månaden.
 - b) Robin har en inkomst på 25 000 kronor i månaden under de första 10 åren och en inkomst på 60 000 kronor under de sista 30 åren.
 - c) Ellis har en inkomst på 40 000 i månaden under samtliga 40 år.
 - d) Alla får samma inkomstpension.
5. Kim lever i två perioder och värdesätter konsumtion i båda perioderna lika mycket. I den första perioden är inkomsten hög men i den andra perioden är den låg. Kim kan inte låna. Vad händer? Utgå ifrån livscykelmodellen.
- a) Konsumtionen blir hög första perioden och låg i andra.
 - b) Konsumtionen blir låg i första perioden och hög i andra.
 - c) Konsumtionen blir lika hög i båda perioderna.
 - d) Ingen av ovanstående.
6. Robins preferenser kan beskrivas med mottot: "Eat, drink and be merry today, for tomorrow doesn't matter." Hur kommer det svenska pensionssystemet påverka Robin? Utgå ifrån att alternativet är inget pensionssystem alls och bortse från hur Robin kan tänkas påverkas av hur andra påverkas.
- a) Robin kommer att få det bättre eftersom pensionssystemet tvingar Robin att spara till pensionen.
 - b) Robin kommer att få det sämre eftersom pensionssystemet tvingar Robin att spara till pensionen.
 - c) Eftersom pensionssystemet omfördelar från rika till fattiga så kommer Robin att få det sämre med det svenska pensionssystemet.
 - d) Det går inte att säga huruvida Robin gynnas eller missgynnas av pensionssystemet.

7. En person som får välja mellan 10 kr eller en lott som ger en vinst på 1000 kr med 1 % sannolikhet väljer lotten. När samma person sedan får ett nytt erbjudande som innebär 500 kr eller en lott som ger en vinst på 1000 kr med 50 % sannolikhet väljer personen 500 kr med säkerhet. Detta mönster kan förklaras med...
- a) Att personen är riskaversiv
 - b) Prospektteorins possibility effect
 - c) Teorin för mentala konton
 - d) Samtliga ovan
8. Du har köpt en bostadsrätt för 2 000 000 kr. Du har lånat 1 500 000 kr och betalat 500 000 kr med egna pengar i insats. Varje månad betalar du 3500 kr i räntor, 2000 kr i amortering och 3000 kr i avgift till föreningen. På ditt insatta kapital skulle du kunna få 500 kr i ränta varje månad om du i stället satt pengarna i ett säkert sparande. Hur stor blir den månatliga boendekostnaden? Bortse från eventuella ränteavdrag och värdeförändring på bostaden.
- a) 6500 kr
 - b) 7000 kr
 - c) 8500 kr
 - d) 9000 kr
9. Du ska köpa en villa och går på visning. Villans tak kommer att behöva läggas om efter 20 år. Men du tänker bara bo där i 10 år. Om taket istället skulle beräknas hålla i 30 år till hur skulle det då påverka priset på villan enligt den hedoniska prissättningsmodellen?
- a) Priset blir lägre.
 - b) Priset blir högre.
 - c) Priset påverkas inte.
 - d) Det framgår inte av den hedoniska prissättningsmodellen.
10. Vilket av nedanstående alternativ är ett normativt påstående?
- a) När priset på en vara stiger så kommer färre att köpa den.
 - b) När priset på en vara sjunker så kommer fler att vilja köpa den.
 - c) Priset på vissa varor borde sänkas så att fler har råd att köpa dem.
 - d) Priset på vissa varor är så högt att väldigt få har råd att köpa dem.

11. I en stad planerar man att införa en trängselskatt för att minska användningen av bil i stadstrafiken. Vilken betalningsmodell kommer rimligen leda till störst minskning av biltrafiken?

- a) Skatten höjs för alla i staden med 500 kr/år.
- b) Varje resa in i eller ut ur staden leder till en skatt om 30 kr som bilägaren får betala.
- c) Varje bilägare i staden får betala 1000 kr mer i skatt per år.
- d) På alla tankstationer i staden tas en extra skatt på bensen ut. Skatten uppgår till 1 kr per liter.

12. Antagandet om icke-mättnad leder till att...

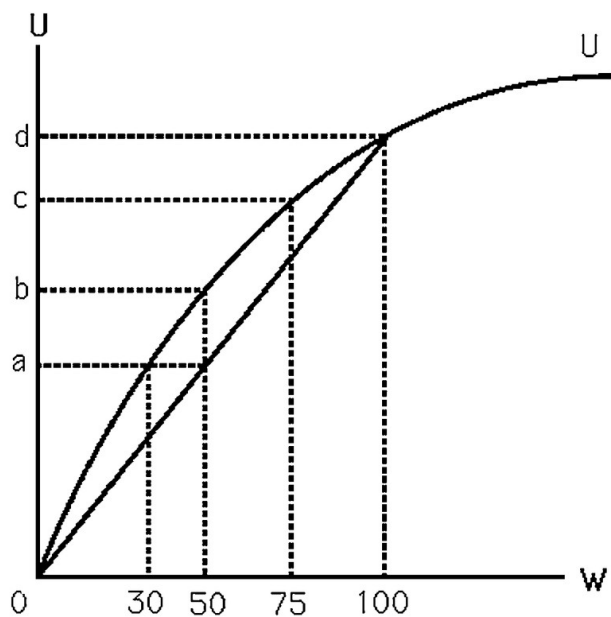
- a) Indifferenskurvorna har negativ lutning.
- b) Indifferenskurvorna inte korsar varandra.
- c) Indifferenskurvor längre från origo representerar högre nyttonivå.
- d) Samtliga ovan.

13. Robins inkomst är 500 kr, priset på mat (M) är 2 kr per enhet och priset på kläder (K) är 5 kr per enhet. Vilket av följande uttryck representerar Robins budgetrestriktion?

- a) $500 = 5K + 2M$
- b) $500 = 2K + 5M$
- c) $K = 500 - 2M$
- d) Samtliga ovan.

14. Personer i en viss befolkningskategori har 0,3% risk att dö under ett år. Varje person i denna grupp kan köpa en livförsäkring som ger familjen 1 000 000 kr om personen dör. Försäkringen kostar 3 300 kr/år. Hur stor är den förväntade vinsten för försäkringsbolaget för varje tecknad försäkring?

- a) 0 kr
- b) 300 kr
- c) 3000 kr
- d) 3300 kr

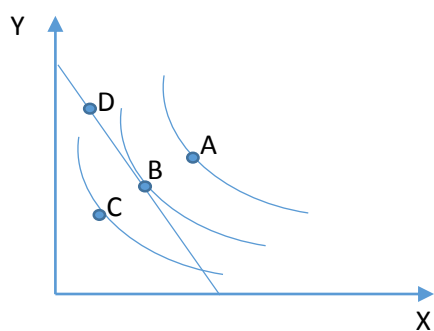

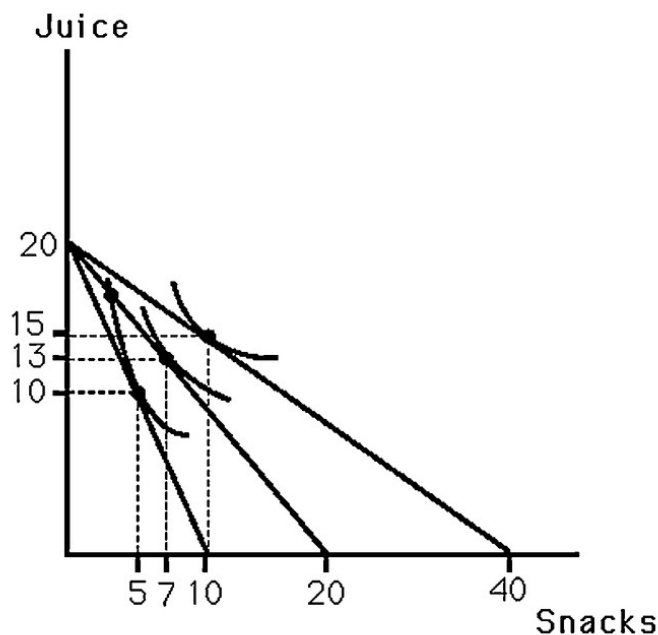
15. Figuren ovan visar Kims nyttofunktion. W anger Kims förmögenhet i 1000-tals kronor. Kim har fått en lott som ger en vinst på 100 000 kr med 50 % sannolikhet. Förutom lotten har Kim ingen nämnvärd förmögenhet. Hur stor är Kims förväntade nytta?

- a) a.
- b) b.
- c) c.
- d) d.

16. Vilken punkt i figuren nedan representerar en nyttonivå som inte kan erhållas med den inritade budgetrestriktionen?

- a) A.
- b) B.
- c) C.
- d) D.

17. Figuren ovan visar Kims indifferenskurvor för juice och snacks. Den visar också tre budgetlinjer. När priset på snacks stiger så kommer...

- a) Kim att konsumera mer juice.
- b) Kims nyttonivå att öka.
- c) Kim att konsumera mindre snacks.
- d) Samtliga alternativ ovan stämmer.

18. Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens om teorin om mentala konton?

- a) Det ger en person större glädje att vinna 1000 kronor på lotto två gånger än att vinna 2000 kronor en gång.
- b) Det ger en person större smärta att förlora 1000 kronor två gånger än att förlora 2000 kronor en gång.
- c) Standardmodellen och teorin om mentala konton ger ibland samma empiriska prediktioner.
- d) Alla alternativ ovan är korrekta.

19. En person som behöver låna pengar och kommer att betala tillbaka dem inom en månad. Vilket av följande alternativ ger normalt lägst ränta?

- a) Snabblån.
- b) Bolån.
- c) Banklån.
- d) Kreditkort.

20. Kim som länge haft ett lågavlönat jobb på en fabrik har alltid röstat på vänsterpartiet. Nu har dock Kim blivit befordrad till ett chefsjobb med hög lön. Inför det stundande riksdagsvalet funderar Kim på att istället rösta på högerpartiet. Om Kim nu röstar på högerpartiet så är det ett tydligt exempel på att...

- a) Kim är irrationell.
- b) Kim har ändrat ideologi.
- c) Kim är en typisk plånboksröstare.
- d) Samtliga ovan är rimliga.

21. I landet Lemuria domineras politiken av två partier. I det senaste valet så blev valdeltagandet lägre än i tidigare val. De politiska kommentatorerna har olika förklaringar till det låga valdeltagandet. Vilken av nedanstående förklaring stämmer med teorin om när det är rationellt att rösta?

- a) Valdeltagandet blev lågt på grund av att partierna närmade sig varandra i flera frågor.
- b) Valdeltagandet blev lågt på grund av att valdagen flyttats från en måndag till en söndag.
- c) Valdeltagandet blev lågt på grund av att poströstning införts inför detta val.
- d) Samtliga förklaringar ovan stämmer med teorin om när det är rationellt att rösta.

22. En kajakpaddlare ska precis ut på en två veckor lång paddeltur. Inför resan bestämmer hen sig för att köpa en ny kikare. I affären finns det två kikare att välja på. Den ena kikaren är helt vattentät men kostar 1000 kr mer än den andra som bara tål vattenstänk. Till båda kikarna går det att köpa en försäkring för 200 kr. Med en sådan försäkring så får ägaren en ny kikare om hen tappar bort den eller tex förstör den genom att tappa den i vatten. Paddlaren väljer att köpa den billigare kikaren tillsammans med försäkringen. Detta är ett exempel på...

- a) En negativ extern effekt
- b) Irrationellt beteende
- c) Ouppmärksamhet
- d) Adverse selection

23. Angus Deaton fick Riksbankens pris i ekonomi till Alfred Nobels minne bland annat för ...

- a) Utvecklingen av NID-teorin (New Investments in Development).
- b) Forskning som använder hushållsdata för att besvara makrofrågor.
- c) Empiriska studier rörande teorin om mentala konton.
- d) Att ha visat hur efterfrågesystem kan användas i tillväxtteori.

24. Fyra vänner går ofta ut på restaurang tillsammans. För att inte totalkostnaden ska skena iväg bestämmer de sig för att...

- a) Alltid dela på notan, så att de betalar en fjärdedel var.
- b) Var och en får betala för det som de själva väljer att beställa.
- c) Turas om att betala hela notan.
- d) Studier har visat att det spelar ingen roll vilken av metoderna ovan de väljer.

25. Johansson, Karimi och Nilsson (2015) visar att när arbetstagare kan vara frånvarande från jobbet pga. sjukdom och erhålla sjukpenning i 14 dagar istället för 7 dagar utan läkarintyg så...

- a) Minskar sjukfrånvaron pga. att läkare tidigare tenderade att sjukskriva personer längre än vad de själva skulle valt att stanna hemma.
- b) Minskar sjukfrånvaron för att smittriskerna på arbetsplatserna minskade.
- c) Ökade sjukfrånvaron för att det blev lättare/billigare att vara frånvarande.
- d) Ökade sjukfrånvaron för att personer inte sökte upp läkare i tid och inte tillfrisknade lika snabbt som de annars skulle gjort.

26. De två systerbarnen Kim (9 år) och Robin (4 år) har precis fått lördagsgodis. De fick två skumbanor och fem dumleklor var. Robin och Kim bestämmer sig för att byta godis med varandra. Efter bytet har Robin tre skumbanor men inga dumleklor, medan Kim har tio dumleklor och en skumbana. Detta är ett exempel på...

- a) att Kim har lurat Robin.
- b) En paretoförbättring.
- c) Irrationellt beteende från Robins sida.
- d) Samtliga förklaringar ovan kan vara rimliga.

27. En utredning föreslår att rattonykterheten ska minskas genom att öka polisinsatserna mot rattonykterhet så att sannolikheten att åka fast fördubblas. Kritiker menar att det är ett ineffektivt sätt att minska rattonykterhet på och föreslår istället en fördubbling straffen. Vilket av följande påståenden stämmer bäst med teorin om när det är rationellt att begå brott.

- a) Rattonykterheten kommer att minska mer om sannolikheten att åka fast fördubblas än om straffvärdet fördubblas.
- b) Rattonykterheten kommer att minska mindre om sannolikheten att åka fast fördubblas än om straffvärdet fördubblas.
- c) Rattonykterheten kommer att minska lika mycket med båda förslagen.

- d) Vilket av förslagen som kommer att minska rattonykterheten mest beror hur stort värde förarna sätter på att kunna köra bil när de druckit alkohol.

28. Teorin om när det är rationellt att begå brott kan inte förklara...

- a) Varför utlandsfödda är överrepresenterade i brottsstatistiken.
- b) Varför unga är överrepresenterade i brottsstatistiken.
- c) Varför arbetslösa är överrepresenterade i brottsstatistiken.
- d) Varför män är överrepresenterade i brottsstatistiken.

29. Kim som är med sina vänner i fjällen för att åka skidor tvekar inte att kasta sig ut i en svart pist, trots att flera personer brutit benen i samma skidbacke under de senaste dagarna. Detta kan vara rationellt därför att...

- a) Kim vill vara en i gänget och inte skämma ut sig som en fegis.
- b) Kim har en försäkring som täcker kostnader till följd av skidolyckor.
- c) Kim njuter av känslan av att det är lite farligt. Det ger en känsla av att leva på riktigt!
- d) Samtliga alternativ är rimliga.

30. Om en konsument föredrar äpplen framför bananer och bananer framför apelsiner, så måste även ... föredras framför ... för att antagandet om transitivitet ska vara uppfyllt.

- a) Bananer/äpplen
- b) Apelsiner/bananer
- c) Äpplen/apelsiner
- d) Apelsiner/äpplen